

Tandarts en gezondheidsrecht

AVG en zorgwetgeving, een gelukkig huwelijk?

TEKST: ANNEMARIE SMILDE EN ERIK VAN DAM

Veel mondzorgverleners vragen zich af hoe de privacywetgeving nu precies uitpakt binnen de gezondheidszorg. Meer in het bijzonder: hoe verhoudt deze zich tot de diverse onderdelen van de Nederlandse zorgwetgeving? Annemarie Smilde en Erik van Dam van VvAA schijnen in deze bijdrage hun licht hierop.

Toepassing van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) in de zorg gaat over meer dan het 'AVG -proof' maken van de praktijk. Bij de inwerkingtreding van deze Europese privacywet in 2018 waren (mond)zorgaanbieders vooral bezig om aan te tonen dat zij aan de eisen van de AVG voldeden. Bijvoorbeeld door het publiceren van een privacyverklaring op hun website en het sluiten van verwerkingsovereenkomsten met de accountant of ICT-leverancier. Logischerwijs was er minder aandacht voor de vraag hoe de AVG zich tot het gezondheidsrecht verhoudt. Terwijl in de dagelijkse praktijk het gezondheidsrecht in belangrijke mate bepaalt hoe met patiëntgegevens wordt omgegaan. Zorgverleners vragen zich inmiddels steeds vaker af of een bepaalde manier van werken eigenlijk wel conform de AVG is. Daarnaast lijken patiënten door de publiciteit rond de AVG bewuster van de zeggenschap over hun gegevens en de rechten die ze hebben, ook volgens de Wet op de geneeskundige behandelingsovereenkomst (WGBO). Inzicht in de wisselwerking tussen de AVG en het gezondheidsrecht is voor de vertrouwensrelatie dan ook een must voor een mondzorgverlener. De volgende situaties illustreren dit.

Delen van medische gegevens met andere zorgverleners

U deelt informatie met andere zorgverleners...

Dat gebeurt dagelijks in de mondzorg. Niet alleen bij een verwijzing naar een parodontoloog of kaakchirurg, maar ook door verslaglegging in het praktijkdossier, waar alle assistenten, mondhygiënist en tandartsen toegang toe hebben. Zowel de AVG als de WGBO bevatten bepalingen

over de voorwaarden voor het delen van medische gegevens met anderen andere zorgverleners. De regelingen overlappen elkaar deels, maar vullen elkaar ook aan. Kort gezegd bepaalt de WGBO wanneer wel of geen expliciete toestemming van de patiënt vereist is. De AVG is van belang voor de invulling van de informatie die u aan een patiënt moet verstrekken over de gegevensverstrekking. En beschrijft de voorwaarden waaraan expliciete toestemming moet voldoen, als deze is vereist.

De Wet aanvullende bepalingen verwerking persoonsgegevens in de zorg (Wabvpz) bevat specifieke bepalingen over gegevensverwerking in de zorg. Zo is volgens deze wet expliciete toestemming nodig, als een zorgverlener patiëntgegevens via een elektronisch systeem openstelt voor inzage door zorgverleners van een andere praktijk of instelling. Bovendien regelt deze wet het gebruik van het burgerservicenummer (BSN). En bepaalt een apart Besluit dat zorgaanbieders bij digitale gegevensverwerking de NEN 7510, 7512, 7513 in acht moeten nemen. NEN is de norm voor informatiebeveiliging in de zorg.

Omgaan met rechten van patiënten

Een patiënt verzoekt u om correctie van de verslaglegging of verwijdering van gegevens uit zijn dossier...

Met welke regels heeft een mondzorgverlener dan te maken? Voor het omgaan met dergelijke verzoeken is niet alleen kennis van de AVG en de WGBO nodig, maar ook van de verhouding tussen deze wetten. Een aantal rechten uit de WGBO staat ook in de AVG. Meestal is de regeling van de WGBO specifiek dan de AVG of zelfs afwijkend zoals

bij het vernietigingsrecht. Op een aantal punten vult de AVG de WGBO aan. Zo bevat de AVG termijnen voor een reactie op een verzoek van een patiënt. Vraagt een patiënt om een elektronische kopie van zijn dossier, dan is bovendien de Wabvpz van

toepassing. Deze beschrijft de rechten van de patiënt op dit gebied.

Gebruik van patiëntgegevens voor niet-behandel-doeleinden

Bij een kwaliteitsvisitatie wordt u gevraagd

Online minicollege en onderzoek zorgwetgeving

Grip op zorgwetgeving in vier minuten

In dit artikel kijken we waar privacywetgeving raakt met zorgwetgeving. Maar: waar hebben we het eigenlijk over als de containerterm 'zorgwetgeving' hanteren? Het blijkt voor een mondzorgverlener niet altijd eenvoudig het overzicht te behouden. Voor een snel, eerste overzicht kunt u het online minicollege 'Grip op zorgwetgeving in vier minuten' bekijken. Op dit moment voert VvAA haar jaarlijkse onderzoek naar bekendheid van deze wetgeving onder zorgverleners weer uit. Begin volgend jaar doen wij over de resultaten onder mondzorgverleners verslag in *Dental Tribune*, net als bij eerdere edities van dit onderzoek. U bekijkt de video via vva.nl/minicolleges of zoek in YouTube op 'Grip op zorgwetgeving in vier minuten'.

Figuur 2: Grip op zorgwetgeving in vier minuten

Online minicollege met de Nederlandse zorgwetgeving in vogelvlucht
(Bron: VvAA 2021)

VvAA

De stem en steun van zorgverleners

Column

Stephan Tjiook

Peter

Op zondag 10 oktober overleed Peter van der Schoor. Sommigen zullen weten dat zijn gezondheid de laatste jaren niet honderd procent was, maar toch komt zoiets onverwachts en altijd te vroeg.

Peter was mij dierbaar. Hij was de gene die me m'n eerste werkplek als tandarts aanbood en me voor m'n gevoel altijd is blijven volgen. Dat mijn ouders hem kenden als collega, we beiden op dezelfde middelbare school in Harderwijk zaten, ik in het tennisklasje met z'n jongste dochter zat en mijn eigen vader ook Peter heet, maakt de binding extra bijzonder.

M'n eerste herinnering aan Peter was toen ik als kind met m'n ouders en broertje in een hotel te Garderen was uitgenodigd voor een feestelijke gelegenheid waarbij kinderen met skelters door de gangen reden. Eenmaal volwassen, heb ik onder meer met hem samengewerkt voor de ACTA College Tour en was hij de afsluitende spreker op mijn laatste Kickstart event op de OceanDiva in 2019. M'n laatste herinnering aan Peter is een overvloed van liefde, waardering en dankbaarheid die ik over al die jaren dat ik hem heb mogen kennen, voor hem voel. In fysieke vorm heb ik Peter nog live in actie mogen zien tijdens mijn mas-

terclass op 30 april. Waarbij Peter aangaf het echt een feestje te vinden na de lockdown, om weer live voor een groep jonge tandartsen te mogen staan. Ook was hij vooralsnog de laatste gast in mijn podcast. Waar velen hem kennen van zijn tandheelkundige bijdragen en prestaties, voel ik vooral de herinnering aan wat voor bijzonder, mooi en kleurrijk mens Peter was. Met Peter in de nabijheid was het nooit saai. Zodra hij de ruimte binnenstapte, voelde je zijn aanwezigheid en zette je je schrap op wat nu weer komen zou. Peter was altijd 100% zichzelf, en daarmee was hij voor mij een voorbeeld.

De schok was dan ook groot toen ik op 7 oktober ter voorbereiding op een volgende masterclass om 23.45 uur hoorde dat het heel slecht met Peter ging, en hij waarschijnlijk die week nog zou overlijden. Waar mijn ratio zei de volgende ochtend met Implacademy te bellen, gaf m'n gevoel aan Peter die

inzage te geven in patiëntendossiers... U wilt voor de reactie op de klacht informatie uit het dossier verstrekken aan de klachtenfunctionaris... De zorgverzekeraar wil in het kader van een materiële controle inzage in een dossier... U moet voor het doen van een calamiteitenmelding patiëntgegevens verstrekken aan de Inspectie Jeugd en Gezondheid (IGJ)...

In al deze situaties zal u vanuit de AVG in samenhang met de specifieke regels uit zorgwetten moeten bepalen onder welke voorwaarden u gegevens uit behandeldossiers mag gebruiken. Hierbij gaat het met name om de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg (Wkkgz), de WGBO en de Wet marktordening gezondheidszorg (Wmg). De kern is hierbij vooral het doel van de gegevensverwerking en het informeren van de patiënt.

Kortom...

De privacy- en specifieke zorgwetgeving kunnen best 'samenleven', maar hebben, net als ieder huwelijk, op bepaalde punten en momenten aandacht en afweging nodig. Al dan niet met een ondersteunend klankbord. En daarmee hoeft het huwelijk niet ongelukkig te zijn...

Mr. Annemarie Smilde is sr. specialist gezondheidsrecht VvAA en drs. ing. Erik M. van Dam is sr. adviseur kennismanagement VvAA. Voor vragen, opmerkingen en tips kunt u bellen met de VvAA juridische helpdesk, tussen 8:00 en 17:30 uur op nummer 030 247 49 99. ■

Om de in deze uitgave beschreven situaties te illustreren volgt in de komende uitgaven van *Dental Tribune* steeds een beschrijving van een concrete praktijkcasus van een van de drie in deze tekst beschreven situaties.

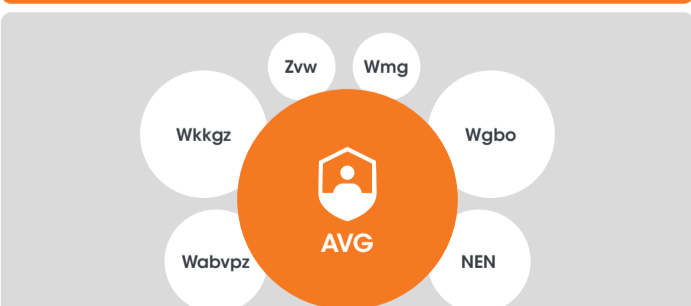
Praktisch houvast om te voldoen aan de AVG

AVG-module van VvAA Wijzer

VvAA Wijzer is een online portaal dat relevante wetgeving in beeld brengt. De AVG-module, die hiervan onderdeel uitmaakt, geeft u stapsgewijs aan wat u moet weten én wat u op welke manier moet doen. Op elk moment weet u in hoeverre u voldoet aan de wettelijke vereisten en wat de status van lopende acties is. Met VvAA Wijzer blijft u altijd op de hoogte van belangrijke ontwikkelingen voor uw praktijk. Meer informatie over de AVG-module van de VvAA Wijzer vindt u via vva.nl/avg.

Figuur 1: Privacywetgeving (AVG)

Voorbeelden samenloop met gezondheidswet- en regelgeving
(Bron: VvAA 2021)

VvAA

De stem en steun van zorgverleners

avond nog een berichtje te sturen, voor het geval dat. Ik koos voor het laatste, daar ik geen spijt wilde hebben de mogelijkheid tot afscheid nemen van iemand die me zeer dierbaar is voorbij te laten gaan.

Om 23.59 uur stuurde ik hem een spraakbericht van 3 minuten en 12 seconden, waarin ik hem bedankte voor alles wat hij voor mij heeft betekend en de waardering die ik voor hem voelde uitsprak. Dat ik hem nooit zou vergeten, en hij altijd een plekje in mijn hart zou hebben.

De volgende ochtend ontving ik al vroeg een berichtje van zijn vrouw Gerda: 'Ik heb het hem nog laten luisteren, maar of hij het gehoord heeft weet ik niet...'

Op maandag 11 oktober hoorde ik dat Peter de dag ervoor was overleden. Tegelijk voelde het alsof ik wel degelijk afscheid van hem heb kunnen nemen.

"Het overlijden van onze dierbaren is niets anders dan het overgaan van hun fysieke vorm op aarde, naar de harten van hun dierbaren," zoals rouwexpert Manu Keirse zegt.

Peter, bedankt voor alles wat je voor me hebt betekend. Voor altijd een plekje in mijn hart.

Stephan Tjiook is tandarts & coach en founder van DNTSTRY University; blij middels maandelijkse masterclasses in verbinding met studiegenoten en collega's voor een leven lang inspiratie, plezier en groei in je tandheelkunde. Meer informatie: dntstryuniversity.com ■